

חָזָא לְסִטְרִיהּ מְכִילְתָּא דְדִינָא, וַיִּזְרַח לּוּ הַשֶּׁמֶשׁ כְּאִשְׁרֵי
 עֵבֶר אֶת פְּנוּאֵל וְגו', וְרָזָא דְמַלְאָה (ירמיה ו) אוֹי לָנוּ כִּי פָנָה
 הַיּוֹם כִּי יִנְטוּ צְלָלֵי עָרְב.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כַּד אֲתַגְלִיאוּ מִן יְרוּשָׁלַם, וְאֶעֱדִיאוּ
 תְּדִירָא, וְסָאִיב מְסַנְאָה יֵת הֵיכְלָא. בְּעַדְנָא הֵהִיא
 לָא סוּבְלַת מְלָכוּתָא לְיִשְׂרָאֵל עַל חוּבִיהוֹן, אֶלָּא יִשְׂרָאֵל.
 בְּגִין דֵּהִיא מִתְרֵי גִיסָא, רַחֲמֵי וְדִינָא.

וּמַלְאָה דְלָא יַעֲקֹב יֵאמֵר עוֹד שְׁמַךְ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל, כַּד
 אֲתַפְרִישׁ בְּסִבְיָרִיהּ. יִשְׂרָאֵל יַעֲקֹב עֲלָאָה דָּא מִן
 דָּא, וּבְגִינְהוֹן הָוּה חוּטְרָא דְמִשָּׁה גְּלִיפָא מִתְרִין סִטְרוֹי
 מִשְׁמִיָּה קְדִישָׁא, חַד רַחֲמֵי בְּדִינָא, וְחַד דִּינָא בְּדִינָא.

וְרָזָא (במדבר כג) לָא הִבִּיט אֶוֹן בְּיַעֲקֹב וְלָא רָאָה עֲמָל
 בְּיִשְׂרָאֵל, מִדְּאֲנִן בְּגִלוּתָא, דְּחִיקָן בֵּין שְׁנָאֵי,
 וְאֶסְתְּלִיקַת מִטְרוּנִיתָא מִן מַלְכָּא, וְאֲתַרְחִיקַת מִנִּיהּ, הוּא
 יִשְׂרָאֵל שְׁכִינְתָּא בִּינָא וַיִּפְרָקִינָא. וְרָזָא (ישעיה מד) כֹּה אָמַר
 ה' מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ ה' צְבָאוֹת. וַיְחִי חֵי, (ישעיה סו) כֹּה
 אָמַר ה' הַשָּׁמַיִם כְּסָאֵי וְהָאָרֶץ הֶדוּם רַגְלֵי.

בְּנִין עֲלָאָה, שְׁתֵּי רַגְלֵי חֵי, לִי רַבְתָּא, י' לַח' זַעֲרָתָא,
 ח' לְתִיו, וַי' לּו', ו' לְד', הֲדָא הוּא דְנַפְיָא מִעֲלָאָה.
 תַּחֲוֹת כְּרִסְיָה יְקָרָא, מֵאֲבָן טָבָא בְּאָרֶץ מִצְרַיִם. הֵיִינוּ
 דְּכַתִּיב, (ישעיה יט) וְנָגַף ה' אֶת מִצְרַיִם וְגו', י"ב פְּרִישָׁא.
 (ישעיה כו) כִּי טַל אֲוֹרוֹת טַלְףָּא א' בְּגִין פְּרִישָׁא.

וּבְגִין דָּא מִתְחַלֵּף כְּחֵדָא, ב' פְּרִישָׁא גְלוּתָא, א' פְּרִישָׁא
 קְדַמֵּיתָא. תָּא חֲזִי, מֵאֵי דְכְּתִיב, (ישעיה ב) בֵּית
 יַעֲקֹב לְכוּ וְנִלְכֶה בְּאוּר ה', בְּגְלוּתָא, אֲתוּוּן דְּאֲתַגְזִיר
 עֲלֵיהוֹן, עַל חוּבֵיהוֹן, בְּקוּשְׁטָא בְּדִינָא הוּו, בְּאוּרֵיתָא
 תְּקַנְתָּא, וְתַפְקוּן מִן חֲמָרָא טִינָא, דְּהִיא גְלוּתָא, וְתִהְיוּ
 לְנִהְרָא דִּי.

א' רְצוּנוּ לומר בְּאָרְץ, אֲתַצִּי אֶתָּא בְּתִיגְנָא דְּסִיפְרָא
 דְּאוּרֵיתָא. וְאֵנָּא אֲתַפְּלִיג בְּאָרְץ, בְּאָרְץ אֶת מְשַׁכַּח
 בְּתִיגְנָא דְּסִפְרָא דְּאוּרֵיתָא, ר"ץ מִתְּלַפִּין כְּחֵדָא גְלוּתָא.
 מֵאֵי גְלוּתָא דְּמִצְרָאֵי. אַרְבַּע (דף ריב ע"ב) מָאָה שְׁנִין הוּו אָמַר
 לְאַבְרָהָם, דִּיהָא גְלוּתָא לְבְנוּהִי בְּמִצְרָאֵי, וְכִי הוּוּת
 מְנִיתָא יְתֵהוֹן, מָאתָן וְתִשְׁעִין שְׁנִין הוּו.

תָּא חֲזִי, וַיָּמַת יוֹסֵף בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרֵת שָׁנִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן
 פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה ו) הִנֵּה הָעֵלְמָה הָרָה וַיּוֹלְדֶת בֶּן
 וְקָרָאת שְׁמוֹ עֲמֻנּוּאֵל, עֲדוּי וְלִידָה, דְּאֲתַמְּלִי לְגְלוּיָאן
 וְעָקְתָן סְגִיאִין וְעִידָן בִּישִׁין. וְאַף עַל גַּב דִּיהוּ בְּאֵלִין,
 מְטְרוּנֵיתָא אֲזִידְעוּעַת וְאֲתַרְחַקַת מִן בְּעֵלָה, תְּהָא עֲמָנָא
 בְּגְלוּתָא, בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרֵת הוּו גְלוּפָא דְּאֲתוּסָף, יְתַרְעִי
 לְמִימַר וְהוּו עֶבֶר מִן גְלוּתָא מֵאָה וְעֶשְׂרֵת שְׁנִין, וּמָאתָן
 וְתִשְׁעִין, הוּו אַרְבַּע מָאָה שְׁנִין, וְלֹא אֲתַמְּנִי גְלוּתָא
 דִּיעֲקֹב, אֶלָּא מְדַמִּית יוֹסֵף, (וְהִיֵּינוּ דָּא עַל גְּבִי דָּא דְּאָמַר וּמַעַת הוּסַר

הַתְּמִיד וְלִתְת שְׁקוּץ שׁוּמִם וְגו').

וַיְהִי יְמֵי יַעֲקֹב שְׁנַי חַיָּיו שִׁבְעַ שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמֵאָתַת
 שָׁנָה, הֲכָא רְזָא בְּגָלוּתָא בְּמַנְיִינָא, תְּקוּנָתָא יְהוֹן
 בְּנִיָּא דְאַתְגְּלִיין בְּמַכִּילָתָא דְדִינָא תְּלָתָא גְלוּוֹן. קְדַמָּא
 דְּמַצְרָאִי, דְּאַתְמַתַּל בְּשִׁבְעַ שָׁנִין. רַבִּי חַיִּיא פִּתַּח וְאָמַר,
 (שיר השירים ב) הַשְּׁבַעֲתֵי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם בְּצַבָּאוֹת אוֹ
 בְּאֵילוֹת וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר מֵהֲכָא, (ירמיה לא) מֵרַחֹק ה' נִרְאָה לִי
 וְאַהֲבַת עוֹלָם אֶהְבֵּתִיךָ וְגו'. הֲכָא רְזָא בְּגָלוּתָא
 תְּקַנָּתָא יְהוֹן בְּנוֹהֵי דִישְׂרָאֵל. מִשְׁתַּרְי גְּלִיָּא וַיִּתְרַעֲי
 לְמִימַר, יְהוֹן בְּנִיא קְדִישָׁא דְאַתְגְּלוּוֹן עַל חוּבֵיהוֹן
 בְּדִינָא, שָׁנִין סְגִיָּאִין יְהָא. (ויקרא כו) שִׁבְעַ פְּחַטְאֲתִיכֶם,
 כִּי שִׁבְעַתִּים יוֹקֵם קִין, בְּגָלוּתָא קְדַמָּא
 (בראשית ד) דְּמַצְרָאִי, דְּהִיא זַעֲרָא.

תְּנִיָּנָא, גְלוּתָא דְשׁוֹפְטִים, דְּאַתְמַתַּל לְאַרְבָּעִים שָׁנִין,
 בְּשִׁבְעַ דְּאִינְהוּ סְגִיָּאִי מִנִּיהָ. תְּלִיתָאִי, גְלוּתָא
 דְּאַנְן בֵּיה אַרִיכָא, דְּאַתְמַתַּל לְמָאָה שָׁנִין, לְאַרְבָּעִין
 וְהֵינּוּ דָא עַל גְּבֵי עֵלְאָה דְּאָמַר (דניאל יב) וּמַעַת הוֹסֵר
 הַתְּמִיד וְלָתַת שְׁקוּץ שׁוּמִם וְגו'.

וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לָמוֹת. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, חָמָא דָא
 עֲקָתָא דְגְלוּתָא דְהוּה עָרְעַן לְבְנוּהֵי, קְרִיבָא
 אֲנַפְשִׁיה וּדְחִיקַת לְמַמַּת, לָא אֲשַׁתְּאַר חֵי, כַּד הוּה נַחֲת

מִדְרָגִין, בְּדִיל חוֹבֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, לָא נַחֲת עִמָּהוֹן
 בְּגָלוֹתָא, וּפָאָה חוֹלְקָהוֹן, דְּאִי לָא נַחֲת עִמָּהוֹן בְּגָלוֹתָא,
 אֲשַׁתְּאָרֵן בֵּינֵי עַמְמֵיָא, וְאֵת אִמְרַת (ישעיה ב) מִדּוּעַ בָּאתִי
 וְאִין אִישׁ קָרָאתִי וְאִין עוֹנָה. וְאִין עוֹנָה, דָּא יִשְׂרָאֵל,
 בָּאתִי וְאִין אִישׁ, דָּא שְׂכִינָה. הַקְצוֹר קְצָרָה יְדֵי מִפְדוּת
 וְאִם אִין בִּי כַח לְהַצִּיל הֵן בְּגַעְרַתִּי אֲחָרִיב יָם אֲשִׁים
 נְהָרוֹת מְדַבֵּר. קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִיב חוֹלְקָא לְיִשְׂרָאֵל
 דְּלָא יִשְׁלוּט רַבְרַבְנָא אַחְרָא בְּהוֹן. נַחְתוּ לְגָלוֹתָא,

שְׂכִינְתָא עִמָּהוֹן וְהוּא רַחֵיק מִמִּטְרוֹנִיתָא:

וַיִּקְרָא לְבָנוּ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם נָא מִצָּאתִי חֵן
 בְּעֵינֶיךָ, חָקֵר יֵת בְּנוֹהֵי כְּלָהוֹן, וְאִמַר לְהוֹן,
 עֲקָתָן סְגִיֵּאִין, בִּישִׁין רַבְרַבִּין, חָמִית לְמִיעַל לְבְרִיכוֹן
 אֲשַׁכְּחֵן רַחֲמֵי עֲלָאִי.

וְאִי אַתוֹן בְּעָאן לְמִיפְקֵן מִכָּל עֲקָתָא, קִיִּימוּ לִי, וְהָבוּ
 בִּינְנָא רַבּוֹן עֲלֵמָא וְתַעֲבְדוֹן קְשׁוּט וְדִינָא, וְתִהְוִי
 כְּאַבְהַתְכוֹן, וּפְקִידֵי בְּכָל דָּר וְדָר דִּיִּיתִי בְּתַרִּיכוֹן, וְאִי
 אַתוֹן בְּעָאן לְמַעֲבַד הָכִי, תַּפְקוֹן מִכָּל עֲקָתָא דִּיִּיתִי
 עֲלִיכוֹן.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, (עמוס ה) וְהִצִּיגוּ בַשַּׁעַר מִשְׁפַּט אֲוִלִי

יַחֲנֹן ה' אֱלֹהֵי צְבָאוֹת שְׂאֲרִית יוֹסֵף. (דאֲתַקְרִיאָוּ בְּנוֹהֵי יִשְׂרָאֵל

כְּלָהוֹן יוֹסֵף) וְאִי תַעֲבְדוֹן הָכִי, לָא תַקְבְּרוֹן חַד מִן בְּרִי, אֲלָא

אֲתִי תַתּוּבּוֹן לְאַרְעֵכוֹן בְּשִׁלְמָא.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית כד) שִׁים נָא יָדְךָ תַּחַת יָרְכִי,
 מֵהוּ יָדְךָ. פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים מדה) חֲגוּר חֲרָבְךָ עַל יָרֶךְ
 גְּבוּר הוֹדֶךָ וְהִדְרֶךָ, סִיפָא דְקָאִי בְּהַ חֶסֶד וְאַמֶּת, תִּרְיִן
 סְפִירָן סְפִירָן, וְלֹא שְׂבָקִין דָּא לְדָא. וְעַל דָּא אָמַר, (תהלים
 פט) חֶסֶד וְאַמֶּת יִקְדְּמוּ פָנֶיךָ, (איכה ד) פָּנֵי ה' חִלְקָם. וְאִי הוּוּ
 טָבָאן בְּנוּהִי, וְעֵבִידוּ מַה דְקִיִּימוּ, לָא מִית חַד מִבְּנֵיִהוּ
 בְּמִצְרָאִי, דְכָל טַב וְטַב דְגָזִיר שְׂמָא דְאֱלֹהָא עַל אֵינְשָׂא,
 לָא הוּי אֱלֹא עַל דִּיהוֹן טָבִין. וְאִי לָא, לָא. כְּמָה דְאָמַר
 דָּוִד, (מלכים א ב) לְמַעַן יִקִּים ה' אֶת דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר עָלַי
 לֵאמֹר אִם יִשְׁמְרוּ בְנֵיךָ אֶת דְּרָכָם לִלְכֹת לְפָנַי בְּאַמֶּת. וְאִי
 לָא, לָא (מִיִּיתִי בְּרַכָּאן דְאָמַר עֲלִיהוֹן).

תָּא חֲזִי, כְּמָה הוּא עֲדִיף רוּחָא דְאָבָא מְרוּחָא דְבְרָא.
 דְרוּחָא דְאָבָא הוּא רוּחָא דְבְרָא, רוּחָא מְרוּחָא
 סְלָקָא. וְאִי סִייעַת אוּרָא אַחְרָא בְרוּחָא, לָא נְפִיק שְׁלִים.
 דִּהָא חֲסִיר הוּא בְּהָאִי אוּרָא. וְהֵינּוּ (ירמיה ב) פְּרָה
 לְמַד מִדְּבַר בְּאֵינֵת נְפִשָׁה שְׂאֵפָה רוּחַ.

תְּנָא, (ויקרא ע"ה ע"ב, ע"ש כי שם בא כל הענין בשלמותו) רַב הַמְנוּנָא
 סָבָא אֲזַל לְקַפּוּטְקִיָּא, עָאֵל לְקַמִּיִּהוּ רַב יִיסָא
 סָבָא. אָמַר לִיָּה, בְּמָאִי עֲסַקִיתוּ. וּוִי לִיָּה, וּוִי לְנַפְשִׁיהָ. אִי
 אֲשַׁתְּלַף רוּחָא דְמִסָּבָא דְאֲשַׁתְּכַח עִמִּיהָ וְאוּרִית לִיָּה
 לְבְרִיָּה. וְהָאִי אִיָּהוּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לִית לִיָּה חוּלְקָא.

שְׁבִיב לִי חוֹלְקָא שְׁבִיב לִי לְשִׁיזָאָה לִי לְעֵלְמָא
 דְּאִתִּי. אָמַר לִי, מָנָא לָךְ הָא. אָמַר לִי, הֲכָא אוֹלִיפְנָא,
 דְּהֵאִי יְרוּתָא בִּישְׁתָּא, אַחְסִינִן (אחרי מות עו ע"א) כְּלָהוּ בְּנוֹי אִי
 לָא יְתוּבוּן, דְּהָא לִית מְלָה קְיִימָא קָמִי תְּשׁוּבָה. וְאִנָּא הֲכִי
 אוֹלִיפְנָא, דְּהָא אֲסוּוּתָא דָּא יְהִבוּ לִי זְמָנָא חֲדָא, דְּהוּינָא
 רְשִׁים בְּאַנְפִּי, וְיוּמָא חֲדָא הוּינָא אוֹזִיל בְּאַרְחָא וְעֵרְעֵנָא
 בְּחַד זַכָּאָה, וְעַל יְדוּי אַתְעֵבֵר מְנָאי הַהוּא רְשִׁמָא. אָמַר
 לִי מַה שְׁמָךְ, אָמַר לִי אֶלְעֶזֶר, וְקָרִינָא לִי אֶלְעֶזֶר
 אַחֲרָא, אָמַר לִי בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דְּחַמִּינָא לָךְ, זַכָּאָה
 חוֹלְקָךְ בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְּאִתִּי:

וַיֹּאמֶר הַשְּׁבַעָה לִי וְגו'. רַבִּי חֲזַקְיָה פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה סב)
 גִּשְׁבַּע ה' בִּימֵינוּ וּבְזֵרוּעַ עֵזוֹ, קָיִים קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא דִּיפּוּק לְיִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא דְּלַהוֹן, וְדָא קָיִים
 לַהוֹן, קָיִים, דְּלֹא יִשְׁבוּק לֹון בְּאַרְעַ שְׁנַאיְהוֹן. (בראשית לב)
 וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁלַחְךָ כִּי אִם
 בְּרַכְתָּנִי. מֵאֵן בְּרַכְתָּנִי. יֵהֵב לֹון גְּלוּתָא, וְקָיִים לֹון דִּיפְקוֹן
 מִנִּיהּ.

תְּנָא, זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבְּרִיְהוֹן דִּיִּשְׂרָאֵל, דִּיהוֹן
 כָּל חֲדָא וְחֲדָא תַּחֲוֹת פְּרֻסִיָּה, וַיְהוֹן מַעְלִיִּין מִכָּל
 עֲלָאי, בְּגִין דָּא תְּשַׁכַּח וַא"ו אַרִיכָא. קָיִים קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא לְשְׁלֵמוּתָא דְּו' דְּר"א וּבְגִין שְׁתָּא וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל

רֵאשׁ הַמִּטָּה. סָגִיד יִשְׂרָאֵל דְּלִיתִי מְשִׁיחָא בְּסוּף מְנַיִנָא
דָּא, וְתִשְׂרִי שְׂכִינְתָא עִמָּהוּן.

וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךָ חוֹלֶה
וְגו': מִתְנַיִתִין, אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, לָא אַתָּא קָרָא
לְאַשְׁמוּעִינָן דְּעֵבֵד, אֶלֹּא אַתָּא קָרָא לְאַתִּיא מַה דִּיהוּי
בְּסוּף גְּלוּתָא, כָּל אֵלִין לְסוּף מְנַיִנָא דְאַתְּמִנִי. צְבִי
לְמִימַר דִּייתִי מְשִׁיחָא, וַיִּמָּא לִיָּה אָבוּךָ דְּבִשְׁמִיָּא בְּהִיל
לְסַבֵּר אַפְּךָ, סָפִין לְקַצָּא דְּמְשִׁיחָא. יְהֵא רַעוּא מִן אֱלֹהָא
דְּשְׁמִיא, דִּי־סַב בְּרִיָּה דְאַסְגִּיאָו בְּגְלוּתָא, וּמְדַאֲתַנְשִׂאוּ
בְּהוּ, דְנִשְׂי יִתְהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּחוּבִיָּהוּן בְּקוּשְׁטָא.
כִּד אַתָּא רַבִּי אַבָּא אָמַר, לָאו לְדַרְשָׁא קָא אַתִּינָא,
חֲשׁוּב רְזָא דְמַלְתָּא (בראשית ל) יוֹסֵף ה' לִי בֶן אַחֵר,
כְּדַפְרִישְׁנָא לְעִיל, הֵאִי שְׁמִיָּה קְדִישָׁא בְּיוֹסֵף, יְהוּ
יֹאמֶר, הָא אָבוּךָ מְאַרִי עֲלָמָא, דְאַתִּי לְמַעַבְד טָבָא
לְבְרִיָּה, דִּי־פְקוּן מִן גְּלוּתָא דְלַהוֹן. וְאִי אַתָּ לָא רְעִי
בְּקוּשְׁטָךְ, רַבּוּעָא יְדוּ"ד אַחַד יַעֲבֵד יִתְךָ, וַיִּדְעִי דִּתִּיתוּב
מְטְרוּנִיתָא לְאַתְרָא.

דְּאַבְהַתְנָא אֵינוּן רְתִיכִין דְלְעִילָא, (בראשית יז) וַיַּעַל
אֱלֹהִים מֵעַל אַבְרָהָם, אַבְהָן שׁוֹקִי עֲלָמָא,
תַּתְּן (מִיכָה ז) אֶמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם, תַּנָּא דִּייתִי
מְשִׁיחָא.

רַבִּי יוֹסִי פָתַח וְאָמַר, (זכריה ד) וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יוֹדֵעַ
 לַה' לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה וְהָיָה לְעֵת עָרֵב יִהְיֶה אוֹר.
 רוּצָה לְמִימַר, תְּרִין מְעַרְעֵין בִּישִׁין דְּאִתָּן לְבְנוּהֵי לְמַהוּי
 בְּגָלוּתָא בְּאַרְע שְׁנַאיִהוֹן, וְלֹא יִסְתַּכֵּי בְּהוֹן, כַּמָּה שְׁנִין
 סְגִיִּיאִין, עַל חוּבֵיהוֹן בְּקוּשְׁטָא, הָכִי יִזְנַח יִתְהוֹן בְּאַרְע
 שְׁנַאיִהוֹן. וַיִּסַּב בְּנִיִּיהוּ דְּאַרְע לְהוֹן בִּישִׁין אֱלִין, וַיִּדְבַּר
 לְהוֹן לְאַרְע טַב כְּפִירוּשָׁא דְקָרָא.

וְהוּא תְּרִי רַבְרָבִן סְגִיִּיאִין מְעַלְיִיאַן הוּא מְטַרְקֵן תַּחְתּוֹת
 כְּרִסֵּי יְקָרָא, דְּאַפְטְרוּפָא דִּישְׂרָאֵל מְכִילְתָּא
 חֲמִישָׁאָה, בְּדִיל דִּיהוֹן בְּגָלוּתָא כָּל עֲדָנָא הֲדִין, וְאַרְע
 דְּנִשִּׁי יִתְהוֹן בְּאַרְע שְׁנַאיִהוֹן.

וְהוּא תְּרִין מְכִילְתָּן, בְּתִרִין סְפִין, נְפַק חָדָא וּמְלִיל
 לְקַבֵּל רַבּוֹן עֲלֵמָא, וַיְהִיב לֵיהּ רְשׁוּ דִימְלִיל כָּל מֵאן
 דְּבָעִי, וְחֲזִי בִישְׂרָאֵל מִן גִּיסָא חָדָא לְמַגְזֵר בְּהוֹן
 בִּישְׂרָאֵל, דִּיפְקוֹן מִן גְּלוּתָא, בְּדִין אֲבַתְהוֹן. וּמִן גִּיסָא
 אַחְרִינָא, רָעָא לְמַגְזֵר עֲלִיהוֹן, בְּדִיל חוּבֵיהוֹן, דְּאָמְרוּ
 עֲלֵיִיהוּ בִישָׂא סְגִיָּאָה. הָא ד' מְכִילְתָּן, וְלֹא הוּא בְּהוֹן
 מְכִילְתָּא חֲמִישָׁאָה אַפְטְרוּפָא דִּישְׂרָאֵל, וּמְלִילוּ כָּל דְּרָעוּ.
 עַד דְּמָטָא לְוֹתְהוֹן מְכִילְתָּא חֲמִישָׁאָה, וְהוּא (דף ריג ע"ב)
 בְּכְרִסֵּי יְקָרָא מִן שְׂמָא קְדִישָׁא, וְאָמַר עַל בְּנוּהֵי
 דִּישְׂרָאֵל טַב, וְלֹא הוּוּ רְתִיין תְּרִין מְכִילְתָּן קַמִּיתָא

לְמַלְלָא קַמִּיה, בְּדִין מְכִילְתָּא חֲמִישָׁא דְאַתְמַתְל
 לְלִילְיָא, וְנִפְק לְנְהוּרָא דְלְהוֹן. וְעַל דָּא פְתַח, וְהָיָה יוֹם
 אֶחָד הוּא יוֹדֵעַ לְה' לֹא יוֹם וְלֹא לִילָה וְהָיָה לְעַת עָרַב
 יְהִיָּה אֹר.

תְּנִינָא (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא
 לְלִילָה, וְהָתָם אָמַר וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם, וְקִשְׂיָא
 דִּידִיה אֲדִידִיה. אַתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אַבּוּי,
 וְאָמַר לִיה אָבִא מְאָרִי, מַאי דָּא. אָמַר לִיה, מְבַרְאִישִׁית
 עַד ו' דוֹרוֹת בְּרָא יְדוּ"ד אֶחָד, צְבִי לְמִימַר, ו' דְשְׁמִיה,
 יְהִב בֵּיה רוּחַ חֲכָמָה, עַד הָכָא לָא הוּהּ מְנַדֵּעַ מַהוּ חֹשֶׁךְ.
 קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְנִשְׁק יְדוּי דְאַבּוּי.

קָם רַבִּי אָבִא וְשָׂאֵל, מַאי חֹשֶׁךְ. אֶסְתַּחֲרוּ חֲבַרְיָא וְלֹא
 מָטוּ מַאי דְשָׂאֵלוּ, עֲבָדוּ עוֹבְדָא, וּמָטָא קָלָא מִן
 קָדָם רַבּוֹן עֲלֵמָא, בְּהָאִי קָרָא, (איוב י) אֶרֶץ עֵיפְתָהּ וְגו'
 צְלָמוֹת וְלֹא סְדָרִים, וְתוֹפֵעַ כְּמוֹ אוֹפֵל, גִּיהֲנָם מְקַמִּי
 דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא, הוּהּ גְנִיז לְרִשְׁיַעֲיָא, וּוִי לְהוֹן לְחֵיבִיָּא,
 דִּיהוֹן פֶּד יַעֲבִיד אֱלֹהָא יַת אֱלִין, (ישעיה ס) כִּי הִנֵּה חֹשֶׁךְ
 יִכְסֶה אֶרֶץ וְעַרְפֵּל לְאוּמִים וְעַלְיָךְ יִזְרַח יְיָ וְכִבְדוֹ עַלְיָךְ
 יֵרָאֵה. זַכָּאָה חוּלְקָהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְקוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא לָא
 בְּרָא לְהוֹן דָּא, (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שָׁכְכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם
 שְׂיִי אֱלֹהִיו:

וַיִּגַד לְיַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְנִי יוֹסֵף בָּא אֵלַיךָ. רַבִּי יוֹסֵי
אָמַר, מִלְּאֲכָא הוּא, דְּהוּוּ עֲתִיד לְמִימַר טַב עַל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּד יְתִיבּוֹן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּכֹל
עֲקֻתָּהוֹן, כִּד יִיְתִי קִצָּא דְמִשִּׁיחָא, בְּכֹל עֲקֻתָּא דְתִיתִי
עֲלֵיהוֹן, יִימְרוּן לְמַכִּילְתָּא בְּרִיךְ אַתִּי לוֹתָךְ, וַיִּתְּפָרְקוּן
טָבְאִי. זַכָּא חוּלְקֵהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּאִתְקַרְיָאוּ בְּנוֵי
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִינוּן כְּמִלְּאֲכִיָּא, (אִיּוֹב ל"ח) וַיִּרְיַעוּ
כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים, הוּי"ה מְאִי.

תָּא חֲזִי, מִנֵּין שְׁקָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיַעֲקֹב א"ל,
אַתְּ בְּעֻלָּאָה, וְאַנָּא אֵהָא בְּתַתָּאָה, (נ"א אַתְּ תְּהָא בְּתַתָּאָה, וְאַנָּא
אַהָא אֱלֹהָא בְּעֻלָּאָה), מְאִי קָא מִיִּירִי. (בְּרַאשִׁית י"ז) וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל
אַבְרָהָם, אֲבַהֲתֵן אִינוּן רְתִיכָאן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
תְּנָא, (מִיכָה ז') תַּתֵּן אֲמַת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם, הָא תְּרִין
סְפִירוֹן, בְּתִרִין רְתִיכֹן, רַבְּרֹבֵן עֲלֵאִין.

תְּלִיתָאָה יִצְחָק, מְאִי (בְּרַאשִׁית ל"א) וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בְּפַחַד
אַבְיוֹ יִצְחָק. וּבְגִין פַּחַד יִצְחָק דְּהוּוּ סְפִירָה,
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּהוּוּ פְּרָסִי יִקְרָא רְתִיכָא עֲלָאָה,
וּסְפִירָה דְּיִצְחָק הִיא מֵעֻלָּאָה, מְפָרְשָׁא יִתִּיר מִכָּל סְפִירוֹן
דְּאַבְהֵתָא, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בְּפַחַד אַבְיוֹ
יִצְחָק.

רַבִּי אַבְא פָּתַח וַאֲמַר, (בְּרַאשִׁית ל"א) אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְאֱלֹהֵי

נְחֹר יִשְׁפֹּטוּ בֵּינֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבֵיהֶם, וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בְּפֶחַד
אָבִיו יִצְחָק, מֵהָאֵי קָרָא אֶת יָכִיל לְמַנְדַּע דָּא.

וַיִּתְחַזַּק יִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׁב עַל הַמָּטָה, וְרוּז דְקָרָא, (דניאל יב)
בַּעַת הַהִיא יַעֲמֹד מִיכָאֵל הַשֵּׁר הַגָּדוֹל הַעוֹמֵד
עַל בְּנֵי עַמְךָ וְהִיָּתָה עֵת צָרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, דָּא
גְבוּרַת יְדָא דְמִיכָאֵל רַבְרַבָּא. וַיֵּשֶׁב עַל הַמָּטָה, כְּמָה לִּיה
הָוּה מְקַדְמַת דְנָא סְגִיד. לְמָאן הָוּה סְגִיד, סְגִיד לְעָרְסָא,
הָוּה עָרְסָא פְתִיחָא מִנִּיהּ. לְמַהוּלְתָּא הָוּה סְגִיד, דְהָא הוֹת
חֲבִיבָא מִינִיהּ.

(מלאכי ב) כִּי חָלַל יְהוּדָה קֹדֶשׁ ה' אֲשֶׁר אָהַב וּבָעַל בַּת אֵל
נֹכַר, כִּד אֶסְתַּלַּק זַיְוִיָּה מִנִּיהּ עַל חוּבִיָּהוֹן, לָא הָוּה
לִיה לְמִיקָם קַמִּיהּ, וְאַתְרַכַּת מַטְרוֹנִיתָא מִן מְלָפָא, בְּדִיל
דְלָא יְכֻלָּא לְשַׁבְקָא לָהּ לְבַרְהָא בֵּין עַמִּין לְמַקְטְלֵהוֹן,
וְהָוּה בְּאַרְעָא קֹדִישָׁא הוּא, בְּהָא דִּיהוֹן עַמִּין נוֹכְרָאִין מִן
עַמִּיהּ. צָבִי לְמִימַר, עָאֵל שְׁכִינְתָּא בֵּינִיהוֹן בְּגָלוּתָא,
וְעַדְנָא דְלָא הָוּה בְּאַרְעָא, וְהִיא בְּאַרְעַ עַמְמִין, בְּזַיּוּא
דִּישְׂרָאֵל, אֶסְתַּמְרוּ עַמְמֵיָא דִּי בְּסַחְרֵיָהוֹן.

תַּאנָּא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תַרְיִן רַבְרַבִּין הוּוּ תַחֲתוֹת פְּרָסִי
יְקָרָא קֹדִישָׁא, וְהָא בְּשָׁמִיָּה חַד מָאנִי בְּעָרְסָא,
דְהוּה שְׂדֵי אַגוּזִיָּה דְהִיכְלָא. וְהָא אַנְן בְּגָלוּתָא, לָא
אַשְׁתַּאֲרַר בֵּינָנָא אֶלָּא דָּא דְבִינֵי דְזַיְנִיָּה, וְהוּא חֲתוּף מִן
שָׁמִיָּה דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שמות כג) הִנֵּה אֲנֹכִי שׁוֹלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ
 לְשֹׁמְרֶךָ וְגו', לֹא לְמַלְלָא הָכִי, אֶלָּא בְּעֵלְמָא
 דְאַתִּי, כִּד פְּרִישְׁנָא בְּסִטְרִין וְהוּא צוּרִין בְּאַרְחָא, אֲנָא
 שְׂרִינָא שְׂכִינְתָא בִּינִיכּוֹן לְמַאֲרִיהוֹן בְּגָלוּתָא וְהִיא נְטֻרַת
 יִתְכוּן, עַד (דף ריד ע"א) דְתִיתִי יִתְכוּן לְאַרְעֵכוֹן, כְּמָה דְהוּא יִתּוּן
 מְקַדְמַת דְנָא. אֲשֶׁר הִכִּינוּתִי, מוֹתְבֵן מְקַדְמַת דְנָא.

דָּא שְׂכִינְתָא מִן מִטְטְרוּ"ן. וְאַתְרַכַּת מִטְרוּנִיתָא מִן
 מְלָפָא, עַד דְתִיתּוּב לְאַתְרָהָא, וְרוּזָא (דברים א) כִּי רַק
 עוּג מִלֶּךְ הַבָּשָׁן נִשְׁאָר מִיֵּתֵר הַרְפָּאִים הִנֵּה עֲרָשׁוֹ עָרֵשׁ
 בְּרוּזֵל הֵלֵא הוּא בְּרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן, כְּדִפְרִישְׁנָא בְּאַתְרִיהָ.
 וְאַרְחָא, דְאַתְמַתֵּל לְגָלוּתָא, נְטֻר יִתְהוֹן בְּגָלוּתָא, עַל
 עֲקָתָא דְתִיתִי עֲלִיכּוֹן, עַד דְיִיתִי וַיִּיעוּל יִתְכוּן לְאַרְעָא,
 דְקִיִּים לְאַבְהַתְכוּן דְאַתְנַטְרַת.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר (רות א) לִינִי הַלֵּילָה וְהִיָּה בְּבִקְרָא אִם
 יִגְאָלְךָ טוֹב יִגְאָל, אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, שְׁלִיט רַחֲמֵי עַל
 דִּינָא. (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב, טוֹב וְאוֹר
 שׁוֹיֵן, דְהוּא מִבּוֹעֵי דְנַחְלִין, דְנַפְק מִנְהוֹן יִמָּא וְנַחְלָא
 דְבְּעֵלְמָא.

תָּנָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, זְמַנָּא חָדָא סְלִיקְנָא וְנַחֲתִנָּא
 לְאַנְהָרָא בְּמִבּוֹעֵי דְנַחְלִין, וְסְלִיק בְּתַרְאֵי רַבִּי
 אָבָא. אָמַר לִי, בְּמֵאֵי עֵסְקִיתוּ. אָמְרִית לִיהָ, בְּהֵאֵי קָרָא

(קהלת א) דְּכָל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנוּ מֵלֵא.
 מִזִּוּיָּה אֶתְבְּרִיאוּ כָּל רַבְרֵיִיא דְּמֵן עֲלֵמָא, וּמֵן זִוּיָּה
 אֶתְנַבְיֵעוּ כָּל נַחֲלֵיִיא, נַחֲלֵיִיא הוּוּ אֵינּוֹן לְהָאֵי קָרָא,
 דְּמֵאִיכִי בְּהָאֵי גְלוּתָא, דְּהָא חֲשׂוּכָא כְּמוּפְלָא, חֲבֵתָא
 דְּאָמָא עָבִיד לְהוּ, וְאֵי לָאוּ, נַחֲלָא עָבִיד בְּרֵתִיָּה. רַבְרָבָא
 תְּנִינְתָא הוּא, הוּא תַּחֲוֹת קַדִּישָׁא, דְּגַנִּי אַגְנִים דְּהִיכְלָא.
 דְּהָא רַבְרָבָא דִּישְׂרָאֵל דְּאֶתְמַנֵּי עֲלֵיהוֹן, בְּכָל עֵידָן דְּהוֹת
 מִטְרוֹנִיתָא עִם מַלְכָּא, הוּוּ נְפִיק וְעָל קַדְמִיָּהוֹן
 מִטְטְרוֹן. וְהוּא קָבִיל פּוֹלְחָנְהוֹן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 כְּנוּרָא. כִּד אֶתְבַּטִּיל נוּרָא וְאֶתְגַּלִּיאוּ, אֶסְתַּלַּק זִוּיָּה,
 וְאֶסְתַּלְקָא מִטְרוֹנִיתָא מִן מַלְכָּא. הָא לָא הוּוּ שְׁלִים עַד
 דְּיִיתֵי גִיסָא אַחְרָא, דְּלָא הוּוּ בְּגִלוּתָא מְנִיתָא.
 וְשִׁמְהוֹן דְּאֶתְקִרִיָּאת יַד, הִיא מִבּוּעָא לְכֵלָא, וְתִשְׁכַּח יַד
 הוּי"ה, (ישעיה נט) הֵן לָא קִצְרַת יַד הוּי"ה, דְּלָא
 אַדְכַּר יַדָּא אֱלֹא בְּשִׁמָּא דְּחַד.

אַתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר, וְשִׂאל לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אַבּוּי, וּבְכַה
 וְאָמַר לֵיהּ, גַּלִּי לִי הֵאֵי רְזָא אַבָּא מֵאֲרִי. אָמַר לֵיהּ
 בְּהָאֵי קָרָא אֶתְגַּלִּי לָךְ, (שמות יז) כִּי יַד עַל פֶּס יָהּ מִלְחָמָה
 לִי, פֶּס בְּגִין הוּי"ה, שְׁלִיט רַחֲמֵי עַל דִּינָא. צַבִּי לְמִימַר,
 יְהֵא רַעוּא דִּיהָא לְעֵלְמָא בְּאַתַּר גְּבוּרַת, יַד יִי רַבֵּתָא
 קָרְבָא דְּהוֹת בְּמִצְרִים, וְאֵי לָאוּ הוּוּ בְּדִינֵי.

וַיִּיְתֵי מְשִׁיחָא, יִיְתֵי בְּחֻדְתוֹ בִּידָא רַבְתָּא, וַיִּגַּח קָרְבָּא
 בְּעַמְלָק. (שמות יג) בְּחֻזְק יַד הוֹצִיאָךְ ה' מִמִּצְרַיִם,
 וְכַד יִיְתֵי שְׂמָא דִּיד בְּתוּקְפָא יְדָא לְחוּדְיָה, הוּא בְּעִידְנָא,
 דִּיִּגַּיַח קָרְבָּא בְּעַמְלָק, לִיְתֵי מְשִׁיחָא. רַבִּי אֶלְעָזָר מְסִייעַ,
 וַיִּצָּא יִי וְנִלְחַם בַּגּוֹיִם הָהֵם כִּיּוֹם הִלָּחְמוּ כִּיּוֹם קָרְבַּ. (זכריה יד)

כ"ס בגין ידו"ד.

תָּא חֲזִי, כַּמָּה הִיא יְדָא רַבְתָּא דְלָא מָטָא לְהָאֵי יְדָא
 עֲלָאָה, לְאַבְהֵן רַבְרָבָא לָא אַגְנִים. וּבְדָא יְדָא נְפָקוּ
 מִמִּצְרַיִם, בְּגִין דְּמְשֻׁיין שׁוּיין, מִנִּי ד' לְד', שׁוּיין דָּא
 דָּרַע, שְׂמָא דִּידָא רַבְתָּא, דִּיפּוּק מִן אִינוּן שׁוּיין
 בְּאַתּוּתְהוֹן דְּמִנְיִינְיָהוֹן כְּמִנְיִינְיָהוֹן, דְּקַבְּלָא תְרִין יַד,
 תְרִין.

כִּי צַד לָא אַתְּמַנְעוּ דָּא מִן דָּא, וְלָא שׁוּיין. אַתְּפַרְשׁ תְרִין
 אֲלִין בְּרִיךְ הוּא דְבְּאַתּוּתְהוֹן סִייעָאן יַד בְּעֲלָה
 ה', תְרִין לְאַב מִנְיִינְיָהוֹן מִתְפַּרְשׁ. מֵאֲלִין אַתְּבְּרִיאוּ שְׂמִיָּא
 וְאַרְעָא וְדַעַמִּיָּה. וְאִינוּן סְפִירָא קְדַמָּאָה, דְּהִיא כְּתָרָא
 עֲלָאָה. תְנִינָא, (משלי טו) בְּכָל מְקוֹם עֵינֵי ה' צוֹפוֹת רָעִים
 וְטוֹבִים. תְּלִיתָאָה, הֵם מְסִייעָתָן לְשְׂמָא חַד ו' דְּעַבְד כַּמָּה
 אַתּוּן בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם.

